

Ministerie van
Volkshuisvesting,
Ruimtelijke Ordening
en Infrastructuur

Publieke beproeving Corona apps

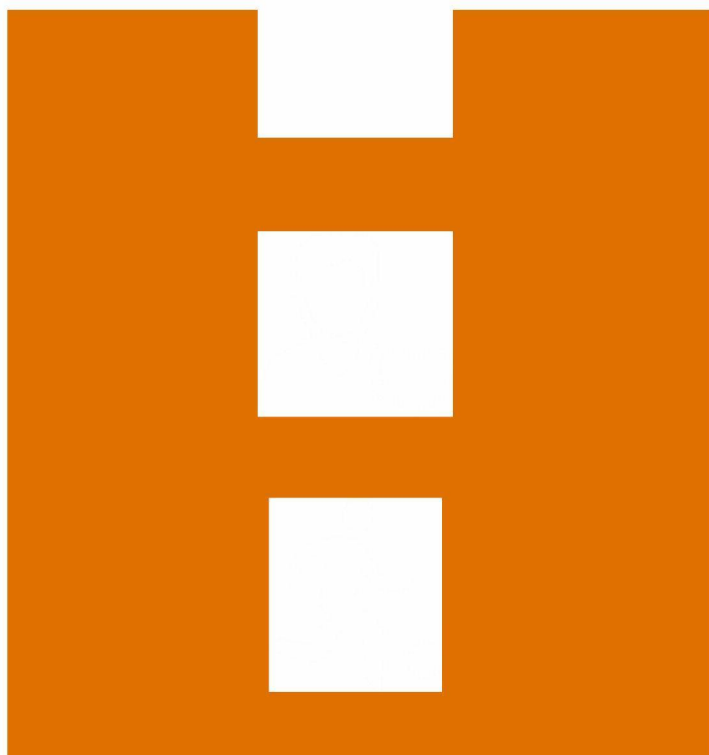
Eindverslag

Versie 0.5

21.04.20

Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

Doel
Programma
Resultaten betrokkenheid Appathon
Resultaten inhoudelijk

Doel

- Openbaar proces om de inzet van slimme digitale oplossingen (veelal apps) te verkennen en optimaliseren en zo de GGD te kunnen helpen bij het bestrijden van Corona.
- **Hoger doel**

Maatschappelijk
Draagvlak
vergroten voor
een Corona app

Open en transparante
proces: heel Nederland
kijkt mee en mag
adviseren en vragen

om slim uit lockdown te
komen

Programma vrijdag 17 april: get fit Appathon

- Van 10.00u – 12.00u:
 - Kennis maken met de zeven geselecteerde teams;
 - Aftrap door ^{(10)(2e)} ^{(10)(2e)}, CIO VWS;
 - Instructies over de Appathon – managen van de wederzijdse verwachtingen;
 - Voor de teams: masterclass door RIVM en GGD
- Van 17.00u – 18.00u:
 - Sessie voor teams met organisatie (vragenuurtje)

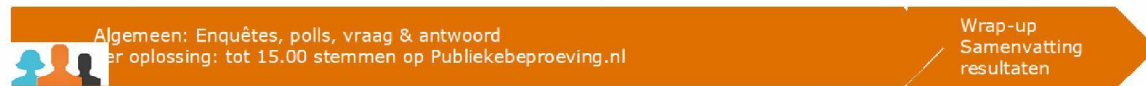
Dag 1 Appathon Zaterdag 18 april 2020

Webcare team verzamelt de vragen en adviezen, deze worden ingebracht in het live programma en door moderator 'behandeld'

Dag 2 Appathon Zondag 19 april 2020

Webcare team verzamelt de vragen en adviezen, deze worden ingebracht in het live programma en door moderator 'behandeld'

Beoogde resultaten

1. Expert advies
2. Publieksadvies
3. (De zeven oplossingen verder door te ontwikkelen)
 - **Doelen van de beproeving**
4. Nederland de mogelijkheid bieden om mee te helpen door:
 - Mee te kijken via live stream
 - Advies en vragen te mailen, een webcare team om de vragen op te vangen, sommige vragen werden live beantwoord
5. Open en transparant proces voor selectie en doorontwikkelen van de oplossingen te faciliteren

Uitgangspunten Appathon

Eisen aan digitale oplossingen (kamerbrief 16/4)

- Herleiding naar een persoon is onmogelijk.
- Broncode en ontwerp van de app zijn beschikbaar.
- De app moet makkelijk en veilig te downloaden zijn.
- Alle communicatie is bewijsbaar veilig.
- De match van ziektemeldingen met recente contacten gebeurt op de eigen telefoon of elders volledig anoniem.
- De app is tenminste in het Nederlands en het Engels beschikbaar.
- Er is geen centrale opslag van persoons- of locatiegegevens.
- De app communiceert op basis van gangbare en open standaarden.
- De gebruiker kan de applicatie verwijderen en dan worden ook alle gegevens verwijderd.
- De leverancier van de applicatie biedt de mogelijkheid om updates uit te voeren.
- De aanbieder verklaart dat de app voldoet aan geldende wet- en regelgeving (Avg, etc)

De publieke beproeving van het aankomende weekeinde ziet niet op apps die thuis rapporteren ondersteunen omdat het mijn eis is dat deze er al zijn en al in de zorg gebruikt worden. In mijn brief van volgende week zal ik u nader informeren over de selectie van oplossingen voor thuis rapporteren.

Uitkomst selectieproces marktconsultatie

- Zeven partijen zijn geselecteerd voor de publieke beproeving:
 1. Accenture (combi met KPN)
 2. Capgemini (combi met databedrijf Cogvio uit Tsjechië)
 3. Sia Partners
 4. Covid19 Alert!
 5. DTACTION (combinatie met Digi.me, het LUMC en TNO)
 6. ITO
 7. Deus

Totstandkoming expert advies (1)

1. Tijdens de Appathon hebben de deelnemers hun oplossing in verschillende rondes verbeterd dit weekeinde. Ze deden dit op basis van de vragen en overgebrachte zorgen van de verschillende typen experts.
2. Op zondag ochtend hebben Q&A sessies plaatsgevonden van de experts met de zeven deelnemers om te bespreken hoe de verbeteringen zijn opgepakt.
3. Na de Q&A sessies zijn de teamvoorzitters van de experts in een nabespreking gevraagd om de conclusies die uit hun expertteams komen op een rij te zetten.
4. Deze conclusies zijn besproken in de eindsessie op zondagmiddag.
5. Van alle sessies zijn verslagen gemaakt die worden opgeleverd na de Appathon.

Totstandkoming expert advies (2)

De aanvullende focus van de expert panel sessies was om informatie en antwoorden bij de teams op te halen, zodat de panels onderstaande vragen kunnen beantwoorden:

1. Wat zijn de belangrijkste bevindingen vanuit de expert sessies over de oplossingen vanuit bovenstaande doel en uitgangspunten?
2. Welke verbeteringen zijn al doorgevoerd in de zeven oplossingen tijdens de Appathon?
3. Welke verbeterpunten ziet u nog voor de zeven oplossingen?

De gespreksleiders hebben dit teruggekoppeld tijdens de nabeschuwing namens de expert panels.

Hoe zijn de experts bij de Appathon betrokken? (1)

Het uitgangspunt was:

1. Dat we een brede afvaardiging experts wilden betrekken;
2. Uit verschillende expertisegebieden, zodat alle kritische vragen en gedeelde zorgen uit de maatschappij gesteld konden worden.

Tijdens de laatste dag van het selectieproces - op donderdag - van de longlist naar de shortlist (zijnde zeven uiteindelijke aanbieders) zijn ook experts betrokken voor de Appathon. In de slotsessie van dit selectieproces zijn zij opgeroepen om ook mee te doen met de Appathon.

Voor de Appathon zijn de experts uitgenodigd die ook bij de selectie waren betrokken, aangevuld met een andere lijst experts die is samengesteld binnen VWS en die is geaccordeerd door opdrachtgever namens VWS (T. Postema en (10)(2e) 012).

Sommige experts zijn niet op de uitnodiging voor de Appathon ingegaan omdat ze niet tevreden waren over het verloop van de selectieproces.

Hoe zijn de experts bij de Appathon betrokken? (1)

Om documentatie over de zeven deelnemers te ontvangen, moesten de uitgenodigde experts een geheimhoudingsverklaring tekenen. Naar diegenen die dat hebben gedaan, is de documentatie over de zeven deelnemers gestuurd. Daarnaast werden de deelnemende experts die gevraagd akkoord te gaan met het livestreamen van de bijeenkomsten. De experts die zaterdag betrokken waren zijn ook voor zondag uitgenodigd.

De experts waren op zaterdag verdeeld over 8 panelsessies inzake 3 thema's:

1. Privacy;
2. Veiligheid;
3. Doelmatigheid en gebruik

Op zondag waren de experts verdeeld over 2 mixpanels voor gezamenlijke Q&A sessies met de leveranciers.

Selectie experts

Er waren 8 expertteams op eerste Appathon dag en 2 grotere expertteams op de tweede Appathon dag waarin elk van de volgende expertises vertegenwoordigd was:

- Epidemiologie (RIVM, GGD)
- Zorgveld (ziekenhuizen, Patiëntenfederatie etc.)
- Privacy en experts grondrechten
- Informatieveiligheid
- Techniek, wetenschap en experts ehealth
- Doelmatigheid & gebruik

Elk teamlid is gevraagd om, met inachtneming van de uitgangspunten uit de uitnodiging, vanuit de eigen expertise te kijken naar de voorstellen.

Op zaterdag waren ca. 60 experts en zondag ca. 40 experts betrokken. Alleen de voorzitters waren daarbij fysiek aanwezig.

Parallele testen (1)

- Parallel aan de Appathon zijn een aantal instanties gevraagd de zeven oplossingen te testen.
- **Doel**
- Actuele kwaliteit/stand van zaken meten van de verschillende apps zodat de teams met deze informatie gericht kunnen doorontwikkelen/hun oplossing kunnen verbeteren.

Parallele testen

De volgende instanties zijn gevraagd de zeven applicaties te testen:

KPMG (contactpersoon VWS: (10)(2e) (10)(2e))

- KPMG heeft in het weekend onderzoek gedaan naar de broncode van en pentests uitgevoerd op alle voorstellen.
- <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/publicaties/2020/04/19/rapportage-veiligheidstest-potentiele-corona-apps>

Privacy analyse landsadvocaat (contactpersoon LA: Marte Vangraafeiland)

- <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/publicaties/2020/04/19/samenvatting-privacy-analyse-contactonderzoeksapps>

Autoriteit Persoonsgegevens (contactpersoon VWS: (10)(2e) (10)(2e))

- <https://autoriteitpersoonsgegevens.nl/nl/nieuws/ap-privacy-corona-apps-niet-aangetoond>

Experts van Bureau ICT-toetsing (contactpersoon: (10)(2e) (10)(2e))

- Experts van BIT, notitie op zaterdag 18 april

Wetenschappelijke discussie

- Op zondagmiddag is een wetenschappelijke discussie gehouden. Onder voorzitterschap en met een verslag van de Gezondheidsraad. Contactpersonen VWS: (10)(2e) (10)(2e) en (10)(2e) (10)(2e).
- <https://www.gezondheidsraad.nl/documenten/overige/2020/04/20/verslag-wetenschappelijke-discussiebijeenkomst-covid-19-apps-als-onderdeel-van-een-exitstrategie>

Expert advies Appathon (1)

De voorzitters van de experts hebben in de eindsessie van de Appathon het volgende advies gegeven:

1. We hebben de indruk dat alle zeven oplossingen (in meer en mindere mate) zouden kunnen bijdragen aan het doel: ondersteunen van contact- en brononderzoek van de GGD.
2. Ze zijn er nog niet, maar het is u vraagt, wij draaien. We hebben een goed gevoel over dat er functionele apps geleverd kunnen worden als de kaders vanuit de overheid GGD / RIVM duidelijk zijn. Vooral hier liggen nog veel vragen en risico's: de teams hebben verschillende functionaliteiten laten zien, er is veel mogelijk, maar de vraag is wat wel en niet nodig / wenselijk is. Hierover zal door de beleidsmakers keuzes gemaakt moeten worden.
3. We hebben meer inzicht gekregen in aspecten die belangrijk zijn m.b.t. effectiviteit van de app (bv zinloze en zinvolle alerts) en manieren waarop er gebruik / misbruik (door individuen die bijvoorbeeld geen zin hebben om naar hun werk te gaan, maar ook door hackers) van de oplossing gemaakt zou kunnen worden en waar in de bouw van de eventuele app dus op geanticipeerd moet worden.

Expert advies Appathon (2)

3. Appbouwers hebben aangegeven dat ze gisteren en vandaag veel waardevolle input hebben opgehaald. De meesten hebben de hele nacht doorgewerkt en hebben ook echt al verbeteringen kunnen laten zien en voor een aantal zaken aangegeven hoe ze issues van plan zijn op te lossen. Bijvoorbeeld m.b.t. aanpassingen in de broncodes, privacy principes, gebruiksvriendelijkheid, instructies en notificaties in de app. Interessant is dat door de experts ook veel vragen / discussies / initiatieven die buiten de Appathon lopen zijn ingebracht en voorgelegd aan de teams.
4. Afgelopen dagen is een beter beeld gevormd van alle veiligheid- en privacy issues die mogelijk gelden voor een app. De teams hebben hier verschillende oplossingen voor laten zien. Het gaat te ver om te zeggen dat alle apps veilig en privacy proof zijn, maar hier wel een beter beeld van gekregen.

Opzet publieke beproeving

- De pitches van de zeven leveranciers zijn op zaterdagochtend uitgezonden in de livestream. Daarna zijn ze zaterdagmiddag live gegaan op www.publiekebeproeving.nl
- Op deze website kon het publiek de oplossing van elke leverancier bekijken en stemmen op 5 vragen over elke oplossing:
 - Ik vind de oplossing er goed uitzien
 - Ik heb vertrouwen in deze oplossing
 - Ik begrijp wat deze oplossing doet
 - Ik begrijp wat deze oplossing aan mij vraagt
 - Ik zou deze oplossing gebruiken
- Bij elke vraag kon men stemmen met duim omhoog of duim omlaag.
- De resultaten van deze stemmen zijn gedeeld met heel Nederland in de eindsessie van de appathon op zondagmiddag.

Publieke beproeving (1)

Welkom bij de Appathon

Via dit kanaal kunt u het programma live volgen. Voor meer informatie of om uw vragen te stellen, ga naar [rijksveiligheid.nl/koronavirusapp](#).

Hieronder vindt u de eerste voorstellen van de geselecteerde deelnemers voor de corona app. Bekijk hier de opnames.

Covid19 Alert

De app doet een groot aantal vragen om te zien of u besmet bent met COVID-19.

[Bekijk de opname](#)

DDT Consortium

Een openbaar data-gebaseerd consortium dat onderzoek doet naar COVID-19 en de uitbreiding daarvan.

[Bekijk de opname](#)

Accenture

Alleen samen doorbreken we de infectieketen.

[Bekijk de opname](#)

Capgemini Nederland

SmartQuarantine

[Bekijk de opname](#)

ITO

DEUS

Sia Partners

Publieke beproeving (2)

corona onder controle **live**

Beoordeel de oplossing van Covid19 Alert

Bekijk de opname en laat weten wat u er van vindt.

[Live.licf.nl/@seclaresconline](https://live.licf.nl/@seclaresconline)

Publieke beproeving (3)

☐ Ik vind de oplossing er goed uitzien.	☐ ☐
☐ Ik heb vertrouwen in deze oplossing.	☐ ☐
☐ Ik begrijp wat deze oplossing doet.	☐ ☐
☐ Ik begrijp wat deze oplossing aan mij vraagt.	☐ ☐
☐ Ik zou deze oplossing gebruiken.	☐ ☐

[Verstuur uw beoordeling](#)

[Terug naar Rijkszoveheid.nl](#)

Rapportage

Aantal pageviews	~42500														
Hoeveel mensen hebben de site bezocht?	~26800														
Hoeveel mensen hebben gestemd?	23720														
Publieke Beproeving	Covid19		DDT		Accenture		Cappemini		ITO		DEUS		Sia		
	<i>Voor</i>	<i>Tegen</i>	<i>Voor</i>	<i>Tegen</i>	<i>Voor</i>	<i>Tegen</i>	<i>Voor</i>	<i>Tegen</i>	<i>Voor</i>	<i>Tegen</i>	<i>Voor</i>	<i>Tegen</i>	<i>Voor</i>	<i>Tegen</i>	
Ik vind de oplossing er goed uitzien.	471	311	206	139	782	257	710	246	212	172	355	157	498	270	
Ik heb vertrouwen in deze oplossing.	412	370	194	161	739	300	681	275	208	176	352	160	431	295	
Ik begrijp wat deze oplossing doet.	554	228	248	97	840	199	804	152	251	133	405	107	542	184	
Ik begrijp wat deze oplossing aan mij vraagt.	554	228	248	96	842	197	795	161	240	144	403	109	548	178	
Ik zou deze oplossing gebruiken.	407	375	187	158	726	313	672	284	188	196	333	179	430	296	
Ik vind de oplossing er goed uitzien.	60,23%	39,77%	59,71%	40,29%	75,26%	24,74%	74,27%	25,73%	55,21%	44,79%	69,34%	30,66%	62,81%	37,19%	
Ik heb vertrouwen in deze oplossing.	52,69%	47,31%	56,23%	43,77%	71,13%	28,87%	71,23%	28,77%	54,17%	45,83%	68,75%	31,25%	59,37%	40,63%	
Ik begrijp wat deze oplossing doet.	70,84%	29,16%	71,88%	28,12%	80,85%	19,15%	84,10%	15,90%	65,36%	34,64%	79,10%	20,90%	74,60%	25,40%	
Ik begrijp wat deze oplossing aan mij vraagt.	70,84%	29,16%	72,17%	27,83%	81,04%	18,96%	83,16%	16,84%	62,50%	37,50%	78,71%	21,29%	75,48%	24,52%	
Ik zou deze oplossing gebruiken.	52,05%	47,95%	54,20%	45,80%	69,87%	30,13%	70,29%	29,71%	48,96%	51,04%	65,04%	34,96%	59,23%	40,77%	

Webcare data

- In totaal 1300 inzendingen mails publiek, vaak meerdere vragen per mail. Top zeven onderwerpen:
- Gebruiksvriendelijkheid
- Bluetooth of niet door muren heen, 1.5m afstand etc.
- Gegevensbescherming, kun je je gegevens ook wissen
- Verplicht of vrijwillig? Hoe halen we de 60%?
- Wat als toeristen hierheen komen of je naar het buitenland gaat, internationale afstemming met andere landen
- Transparantie (broncode)
 -
- Er waren ca. 120 adviezen over alle soorten onderwerpen.

Livestream data dag 1

Video	Weergaven	Gemiddelde weergaveduur (uur:min:sec)
Totaal	90.425	00:12:43
Abonnementsstatus		
Not subscribed	88.231	00:12:30
Subscribed	2.194	00:21:27
Apparaattype		
Mobiel	55.587	00:04:33
Desktop	21.550	00:26:55
TV	4.401	00:43:54
Overigen	7.500	-

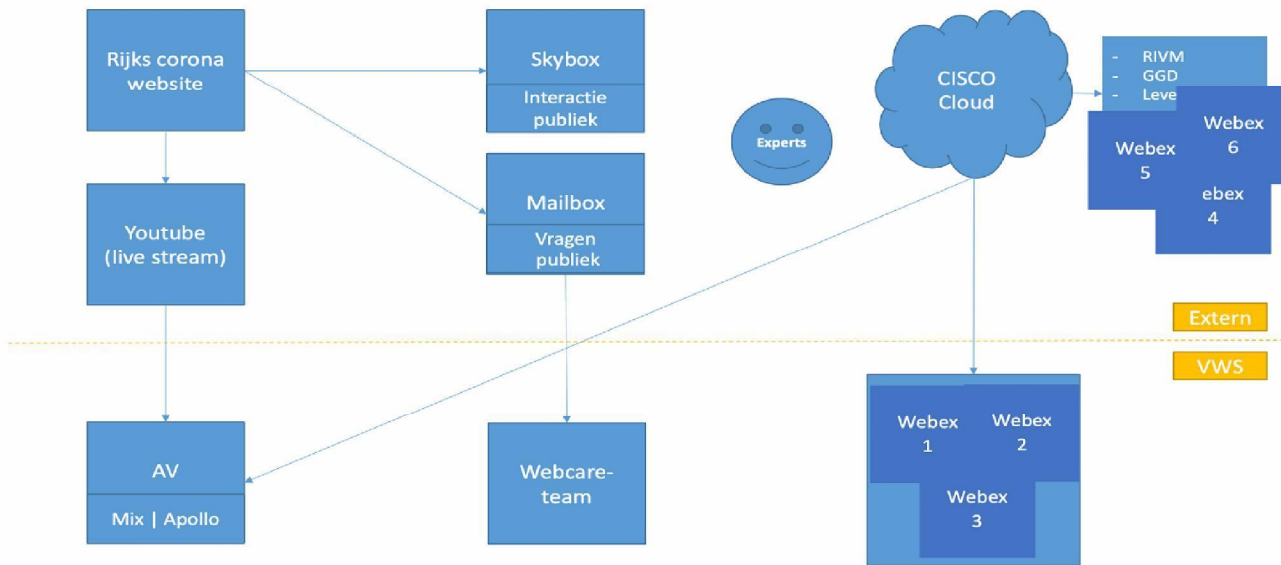

Livestream data dag 2

Video	Weergaven	Gemiddelde weergaveduur (uur:min:sec)
Totaal	30.253	00:20:44
Abonnementsstatus		
Not subscribed	28.757	00:20:23
Subscribed	1451	00:27:49
Apparaattype		
Mobiel	15.117	00:08:23
Desktop	9.822	00:32:21
TV	2.161	00:51:00
Overigen	2.611	-

Techniek Appathon

Team publieke beproeving contactpersonen

- Organisatie, coördinatie, bemensing, logistiek:
 - (10)(2e) (10)(2e), (10)(2e) (10)(2e), Patricia Phefferkorn
 - Communicatie: Annette Menheere
 - Programma: Dutch Hacking Health, (10)(2e)
 - Techniek: (10)(2e) (10)(2e), Tim de Groot, Ivan Chang, Martijn Moll, Erwin Marseille
 - Webcare: Patricia Wiedijk
 - Experts team: Leo vd Lubbe
 - Juridisch: Marte Vangraafeiland
-
- Met daarnaast veel support van I-Interim Rijk, rijkstrainees, VWS collega's, etc.

Betrokkenen

Cisco	(Webex)
Bourgonje	(AV productie, Livestream)
SkyBox	(Publieke beproeving stem-site)
Obsession	(Regie Livestream)
(10)(2e)	(Moderator)
(10)(2e)	(juridisch)
Landsadvocaten	(Appathon programma)
Dutch Hacking Health	(bron code review en pentest)
KPMG	(productowners)
GGD & RIVM	
... (aanvullen!)	

Bijlagen

-

Livestream data dag 1

Video	Weergaven	Kijktijd (uur)	Gemiddelde weergaveduur	Vertoningen	Klikfrequentie voor vertoningen (%)
Totaal	90425	191.188.001	00:12:43	102384	12.89

Verkeersbron	Weergaven	Kijktijd (uur)	Gemiddelde weergaveduur	Vertoningen	Klikfrequentie voor vertoningen (%)
Totaal	90425	191.879.794	00:12:43	102384	12.89
EXT_URL	46057	80.369.457	00:10:28		
UNKNOWN_MOBILE_OR_DIRECT	23637	29.450.564	00:07:28		
SUBSCRIBER	4850	13.930.136	00:17:13	33958	11.26
YT_SEARCH	4810	19.835.336	00:24:44	5173	83.38
YT_CHANNEL	4256	18.333.796	00:25:50	9629	35.08
YT_OTHER_PAGE	4193	19.871.119	00:28:26		
YT_RELATED	2320	9.104.306	00:23:32	53533	2.22
NOTIFICATION	263	829.326	00:18:55		
PLAYLIST	20	114.598	00:34:22	60	8.33
YT_PLAYLIST_PAGE	18	38.762	00:12:55	31	35.48
END_SCREEN	1	0.2394	00:14:21		

Abonnementsstatus	Weergaven	Kijktijd (uur)	Gemiddelde weergaveduur
Totaal	90425	191.880.329	00:12:43
NOT_SUBSCRIBED	88231	184.032.641	00:12:30
SUBSCRIBED	2194	7.847.689	00:21:27

Apparaatype	Weergaven	Kijktijd (uur)	Gemiddelde weergaveduur
Totaal	90425	191.880.545	00:12:43
MOBILE	55587	42.213.499	00:04:33
DESKTOP	21550	96.722.962	00:26:55
TABLET	7380	15.358.621	00:12:29
TV	4401	32.211.289	00:43:54
GAME_CONSOLE	120	649.755	00:32:29

Livestream data dag 2

Video	Weergaven	Kijktijd (uur)	Abonnees	Vertoningen	Klikfrequentie voor vertoningen (%)
Totaal	30253	104.709.448		0	70530 13.08
Verkeersbron	Weergaven	Kijktijd (uur)	Gemiddelde weergaveduur	Vertoningen	Klikfrequentie voor vertoningen (%)
Totaal	30199	104.439.254		00:20:45	70539 13.08
EXT_URL	12254	3542.6		00:17:20	
UNKNOWN_MOBILE_OR_DIRECT	5221	11.230.573		00:12:54	
SUBSCRIBER	3819	14.328.541		00:22:30	17413 18.27
YT_RELATED	3364	12.781.344		00:22:47	47381 4.97
YT_SEARCH	2866	13.686.436		00:28:39	3104 80.54
YT_CHANNEL	1307	7.683.797		00:35:16	2623 40.75
YT_OTHER_PAGE	1221	872.93		00:42:53	
NOTIFICATION	139	550.051		00:23:44	
YT_PLAYLIST_PAGE	5	0.7918		00:09:30	5 80
PLAYLIST	3	15.292		00:30:35	13 7.69
Abonnementsstatus	Weergaven	Kijktijd (uur)	Gemiddelde weergaveduur		
Totaal	30211	104.450.678		00:20:44	
NOT_SUBSCRIBED	28757	97.716.457		00:20:23	
SUBSCRIBED	1451	6.727.704		00:27:49	
Apparaattype	Weergaven	Kijktijd (uur)	Gemiddelde weergaveduur		
Totaal	30217	104.457.155		00:20:44	
MOBILE	15117	21.131.024		00:08:23	
DESKTOP	9822	52.968.202		00:32:21	
TABLET	2547	9.799.466		00:23:05	
TV	2161	18.373.076		00:51:00	
GAME_CONSOLE	64	261.112		00:24:28	